

Notatka ze spotkania w dniu 19 marca 2013 roku

W dniu 19 marca 2013 roku w sali konferencyjnej Urzędu Miasta Katowice przy ul. Młyńskiej 4 odbyło się połączone spotkanie **Zespołu ds. osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób uzależnionych oraz Zespołu ds. opieki nad dzieckiem i rodziną oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie**, w którym wzięli udział przedstawiciele Urzędu Miasta Katowice, katowickich instytucji miejskich oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców miasta Katowice.

Spotkanie rozpoczęło przywitanie przez Panią Jolantę Wolanin - Zastępcę Naczelnika Wydziału Polityki Społecznej przybyłych gości oraz przedstawienie harmonogramu spotkania, a mianowicie:

- 1) Przedstawienie planu konsultacji Programu współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2014 rok.
- 2) Omówienie zadań do realizacji w 2014 roku w ramach:
  - Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
  - Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
- 3) Wystąpienie Pana Jacka Marciniaka – kierownika Sekcji ds. Bezdomnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach na temat problemu bezdomności.
- 4) Wystąpienie Pani Iwony Wowra – koordynatora w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach na temat asystenta rodziny.
- 5) Wystąpienie Pana Stanisława Kobier reprezentującego Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Jędrus” na temat problemów pomocy społecznej.
- 6) Dyskusja.

Pan Maciej Maciejewski – Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień przedstawił zagadnienia związane z zadaniami do realizacji w roku 2014 w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Wynikają one z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i są wspólnie finansowane. Realizowane są nie tylko przez organizacje pozarządowe, ale również przez m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Izbę Wyrzeźwień, co jest zjawiskiem pozytywnym, bo pomoc jest świadczona wielokanałowo. Zadania

te koordynowane są przez m. in. następujące Wydziały Urzędu Miasta Katowice: Wydział Polityki Społecznej, Wydział Sportu i Turystyki, Wydział Edukacji, Wydział Zarządzania Kryzysowego. Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień zaprosił do zgłaszania uwag i propozycji do omówionych Programów, które wywieszane zostaną na stronie www.katowice.eu w zakładce Platforma Konsultacji Społecznych wraz ze specjalnie skonstruowaną ankietą.

Pan Wiceprezydent Krzysztof Marek opowiedział o konferencji „Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych - nowe zadania dla jednostek samorządowych”, która odbyła się w Urzędzie Wojewódzkim. Wspomnił również swoje uczestnictwo w obchodach 27- lecia istnienia Katowickiego Stowarzyszenia Trzeźwoścowego „Dwójka”, w którym uczestniczył 9 lutego 2013 roku. Za niezwykle cenny uznał fakt, iż w zajęciach Stowarzyszenia uczestniczą całe rodziny, a nie tylko osoba uzależniona. Rozszerzył również dyskusję o uzależnieniach o kwestię dopalaczy, która jest nadal aktualnym problemem społecznym.

Pan Marian Stolecki, Prezes Katowickiego Stowarzyszenia Trzeźwoścowego „Dwójka” podjął zagadnienie podziału środków finansowych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2012. Stwierdził, że na cele rehabilitacji osób uzależnionych przeznaczonych zostało jedynie ok. 6,5 % środków, pozostała część wydatkowana została na cele szeroko pojętej profilaktyki uzależnień, w tym przede wszystkim na świetlice i kluby środowiskowe dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin, w których problem uzależnień występuje. W podsumowaniu swojej wypowiedzi uznał, że jest to dysproporcja zbyt duża i że na rehabilitację osób uzależnionych powinno zostać przeznaczonych więcej środków finansowych.

Pan Maciej Maciejewski – Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień odpowiedział stwierdzeniem, że prowadzenie świetlic i klubów środowiskowych jest zadaniem bardzo kosztownym, dlatego też tak znaczny procent środków jest na nie przeznaczanych. Profilaktyka uzależnień jest ponadto priorytetem miasta Katowice, co zostało zatwierdzone przez Radę Miasta. Poza tym, uzależnienie, jako jednostka chorobowa jest leczona ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia i gmina nie musi ponosić kosztów terapii.

Pan Marian Stolecki stwierdził, że Narodowy Fundusz Zdrowia finansuje jedynie tzw. odwyk, a nie terapię mającą na celu utrzymanie osoby uzależnionej w stanie abstynencji. Takich miejsc w Katowicach jest za mało w stosunku do potrzeb. Pan Wiceprezydent Krzysztof Marek zachęcił do złożenia formalnego wniosku do Rady Miasta w tej sprawie, dodał jednak że zabezpieczenie potrzebujących dzieci jest powszechnie postrzegane jako priorytetowe.

Pan Eugeniusz Poloczek, przedstawiciel Trzeźwoścowego Stowarzyszenia Kulturalno-Turystycznego wyraził pogląd, że problem uzależnień potrzebuje kompleksowego działania, skupianie się na jednym aspekcie, tzn. profilaktyce, doprowadzić może do sytuacji, kiedy dziecko wraca ze świetlicy środowiskowej do domu, w którym znajduje się nietrzeźwy rodzic. Stwierdził,

że zanim powstał tzw. „fundusz korkowy”, czyli środki w budżecie gminy pozyskane z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemu uzależnień, świetlice i kluby środowiskowe finansowane były z innych źródeł. Zaznaczył również, że podtrzymywanie abstynencji jest niezbędnym elementem terapii i przesądza o jej skuteczności i sensie. Dlatego też nie można doprowadzić do likwidacji lub osłabienia stowarzyszeń trzeźwościowych, na skutek niewystarczających środków finansowych. Pani Jolanta Wolanin przypomniała, że co roku ogłaszane są konkursy na realizację zadań z zakresu „Przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym”, na który można składać oferty konkursowe i pozyskiwać wsparcie na realizację zadań związanych z działalnością abstynencką. Pan Marian Stolecki, Prezes Katowickiego Stowarzyszenia Trzeźwościowego „Dwójka” zaznaczył, że pozyskane w ten sposób środki pokrywają jedynie ok. 70 % budżetu, wystarczają jedynie na pokrycie kosztów administracyjnych.

Pani Ewa Bromboszcz, Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, nawiązała do wypowiedzi Pana Eugeniusza Poloczka, że dziecko z bezpiecznego miejsca, jakim jest świetlica środowiskowa, może trafiać do domu dotkniętego problemem uzależnienia. Stwierdziła, że takim sytuacjom zapobiega system kompleksowej pomocy, jaki daje połączenie pomocy dziecku, poprzez usługi zapewniane przez placówkę wsparcia dziennego, z systematyczną pracą z rodziną, jaką zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, z którym świetlice i kluby środowiskowe ściśle współpracują. Pan Stanisław Kobier, przedstawiciel Katowickiego Stowarzyszenia „Jędrus”, stwierdził, że świetlice i kluby środowiskowe skierowane są głównie do dzieci z rodzin ubogich i patologicznych, a problem uzależnień występuje nie tylko w takich rodzinach. Ważne byłoby wyrównywanie również szans społecznych takich dzieci, bo są one wykluczone społecznie już na starcie. Przytoczył przykład Chorzowa, gdzie osoba otrzymująca zasiłek z Ośrodka Pomocy Społecznej musi pracować parę godzin tygodniowo społecznie.

Pani Agnieszka Rzepecka ze Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Mocni Razem” opisała metodę organizacji społeczności lokalnej przeprowadzanej z wielkimi sukcesami w kilku najtrudniejszych dzielnicach Katowic. Opowiedziała o obchodach 5-lecia przemian na osiedlu „Bagno”, gdzie zorganizowani mieszkańcy stworzyli m.in. plac zabaw, system pomocy sąsiedzkiej.

Pan Wiceprezydent Krzysztof Marek podsumował punkt 2 spotkania. Poruszył również problem bezrobocia, który leży u podstaw wielu problemów społecznych. Ponadto omówił zmieniony statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w którym znalazł się zapis o mieszkaniach chronionych.

Punkt 3 spotkania omówił zgodnie z harmonogramem Pan Jacek Marciniak, Kierownik Sekcji ds. Bezdomnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Poinformował, że jak co roku przeprowadzona została w Katowicach kampania informacyjna dotycząca osób bezdomnych,

związana ze szczególnie trudnym dla tej grupy okresem zimowym. W nocy z 6 na 7 lutego odbyło się ogólnopolskie liczenie osób bezdomnych. W Katowicach zanotowano 50 osób bezdomnych na zewnątrz – nie umieszczonych w noclegowniach. Wzrost osób bezdomnych spowodowany jest m.in. wzmocnionymi eksmisjami, jednakże tej zimy nie wystąpił brak miejsc noclegowych, każdy potrzebujący znalazł schronienie.

Punkt 4 spotkania omówiła Pani Iwona Wowra, koordynator Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Przytoczyła statystyki dotyczące wprowadzonej w 2012 roku funkcji asystenta rodziny – łącznie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych jest 12 asystentów rodziny, wsparciem objętych jest 146 rodzin. Głównymi problemami w tych rodzinach jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bezrobocie oraz niskie kompetencje społeczne. Pani Iwona Wowra dodała również, że od zeszłego roku można skorzystać w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej z mediacji małżeńskich i sąsiedzkich. Prowadzona jest również terapia małżeńska, z której do tej pory skorzystało 86 osób. Pan Marian Stolecki, Prezes Katowickiego Stowarzyszenia Trzeźwościowego „Dwójka” zapytał, czy do takiej terapii jest swobodny dostęp, czy też trzeba być klientem MOPSu i uzyskał odpowiedź, że na terapię zgłosić się może każdy.

Punkt 5 spotkania przedstawił Pan Stanisław Kobier z Katowickiego Stowarzyszenia Trzeźwościowego „Jędrus”. Pokróćce omówił działalność Stowarzyszenia, miejsce i charakter działań. Wspomnił o widocznym wzroście osób zainteresowanych ofertą Stowarzyszenia. Następnie skupił się na zagadnieniu współpracy Stowarzyszenia z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, w szczególności na kwestii skierowań, z którymi klienci MOPSu się zgłaszają i zainteresowani są jedynie „uzyskaniem pieczętki”. Pani Ewa Bromboszcz, Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wyjaśniła, że przyznanie zasiłku uzależnione jest od udokumentowania przez klienta procesu leczenia odwykowego i jest to element rehabilitacji społecznej.

Pani Wioletta Iwanicka-Richter, reprezentująca Wspólnotę Dobrego Pasterza Klub „Wysoki Zamek”, zadała pytanie jaki procent osób należących do stowarzyszeń trzeźwościowych stanowi młodzież. Pan Marian Stolecki, Prezes Katowickiego Stowarzyszenia Trzeźwościowego „Dwójka” przypomniał, że Stowarzyszenie prowadziło w przeszłości grupę dziecięco-młodzieżową i liczba młodych osób objętych pomocą dochodziła do ok. 100. Zauważył również wzrost osób uzależnionych w wieku 21-24 lat, u których inicjacja odbyła się w wieku 14-15 lat. Pani Agnieszka Rzepecka ze Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Mocni Razem” zauważyła, że można zaobserwować wzrost ryzykownych zachowań wśród młodzieży. W momencie chęci skierowania młodej osoby do grupy trzeźwościowej pojawia się problem, ponieważ klienci takich grup są osobami dorosłymi, co zniechęca młodzież do uczestnictwa. Pani

Jolanta Fura, przedstawicielka Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii, poinformowała że Towarzystwo posiada specjalną ofertę dla dzieci i młodzieży i obejmuje ona wszystkie rodzaje uzależnień. Pani Wioletta Iwanicka-Richter stwierdziła, że z oferty projektu „Wysoki Zamek” korzysta młodzież od 13 rż i jest to doskonałe miejsce do wyłapywania osób potencjalnie zagrożonych uzależnieniami. Zaproponowała zaproszenie na takie spotkania specjalisty w zakresie uzależnień i nawiązanie porozumienia z młodzieżą w bezpiecznym dla niej przestrzeni.

Na koniec spotkania Pan Eugeniusz Poloczek, przedstawiciel Trzeźwościowego Stowarzyszenia Kulturalno-Turystycznego zaproponował organizowanie regularne spotkania dotyczące uzależnień ze stowarzyszeniami trzeźwościowymi i innymi organizacjami zajmującymi się tą problematyką.

Spotkanie zakończył Pan Wiceprezydent Krzysztof Marek, dziękując zebranych osobom za udział w spotkaniu oraz zapraszając jednocześnie na kolejne spotkanie zespołów doradczych.